



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 16/2019-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Bilickým, Farská 8, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 20 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 8 Er 596/2017-105 z 5. októbra 2018 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 20 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 Er 596/2017-105 z 5. októbra 2018 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je súdny exekútor, ktorý vykonáva exekúciu na základe poverenia vydaného okresným súdom v exekučnej veci vedenej súdnym exekútorom pod sp. zn. EX 55/2017 a okresným súdom pod sp. zn. 8 Er 596/2017 o vymoženie 16 161,38 eur s príslušenstvom. V predmetnej exekúcii okresný súd napadnutým uznesením rozhodol o zamietnutí sťažnosti povinného (v 1. rade) proti uzneseniu okresného súdu z 23. mája 2017 o zastavení exekúcie proti povinnému v 2. rade na návrh oprávneného (výrok I), o zamietnutí námietok povinného (v 1. rade) proti exekúcii (výrok II) a o vyhovení námietkam povinného (v 1. rade) proti trovám exekúcie (výrok III).

3. Sťažovateľ namieta vo svojej sťažnostnej argumentácii podľa neho nesprávne závery okresného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách exekúcie (tretí výrok napadnutého uznesenia) a uvádza:

*«V odôvodnení Uznesenia na strane 7 v bode 35 súd okrem iného uviedol: „Úlohou súdneho exekútora tak bude opätovne vyhotoviť vyčíslenie celkových predbežných trov exekúcie, a to v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku a Vyhlášky MS SR č. 288/1995 Z. z. odmenách a náhradách súdnych exekútorov.“*

*Sťažovateľ poukazuje na to, že uvedená citácia z odôvodnenia Uznesenia má charakter uloženia povinnosti, pričom uvedená povinnosť nie je súčasťou výrokovvej časti Uznesenia, čo je v rozpore s príslušnými procesnoprávnymi predpismi. Vzhľadom na uvedené má sťažovateľ za to, že táto „kvázi“ povinnosť ho nezaväzuje a je nevykonateľná. Navyše má za to, že vyčíslenie celkových predbežných trov exekúcie uskutočnil v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku a Vyhlášky MS SR č. 288/1995 Z. z. a rozhodovacou praxou exekučných súdov.*

*Na základe uvedeného sťažovateľ tvrdí, že Uznesením bolo porušené jeho základné právo podľa Čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, nakoľko súd mu ukladá povinnosť v rozpore so zákonom...*

*V odôvodnení Uznesenia na strane 6 v bode 32 súd okrem iného uviedol, že „dospel k záveru, že v čase vyčíslenia predbežných trov exekúcie nemožno vychádzať zo základu na určenie odmeny podľa § 4 ods. 1 Vyhlášky č. 288/1995 Z. z., teda pri určovaní predbežných trov vychádzať z výšky vymoženej pohľadávky, keďže v tomto čase pohľadávky oprávneného ešte nie je uhradená, resp. vymožená. Zároveň v zákone a vyhláške niet opory pre to, aby*

*exekútor pri vyčíslovaní predbežných trov vychádzal z výšky vymáhanej pohľadávky. Vzhľadom na uvedené argumentáciu a tiež platnú právnu úpravu, pri vyčíslovaní predbežných trov možno exekútorovi priznať len 50% z minimálnej sumy 33,19 EUR, t. j. exekútor má nárok na odmenu vo výške 16.60 EUR +DPH.“*

*Sťažovateľ má za to, že vyčíslenie celkových predbežných trov exekúcie uskutočnil v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku a Vyhlášky MS SR č. 288/1995 Z. z. a taktiež s 22 ročnou rozhodovacou praxou exekučných súdov...*

*Sťažovateľ má za to, že pri vyčíslovaní predbežných trov exekúcie v zmysle § 201 ods. 1 Exekučného poriadku, teda v rozsahu ako pri upustení od exekúcie, je potrebné vychádzať z predpokladu, že dôjde k úplnému vymoženiu pohľadávky oprávneného, a teda odmenu exekútora je potrebné stanoviť z vymáhanej sumy, aj keď k jej vymoženiu v čase vyčísľovania predbežných trov ešte de facto nedošlo. Opačným výkladom, resp. výkladom, ktorý uplatnil súd v Uznesení, by totiž mohlo dôjsť k situácii, že povinný uhradí pohľadávku oprávneného vrátane takým (nesprávnym) spôsobom vyčíslených predbežných trov exekúcie v lehote stanovenej v Upovedomení o začatí exekúcie, čím dôjde k jej vymoženiu, avšak následne povinný neuhradí trovy exekúcie (ako súčasť nároku oprávneného). Za takej situácie by bez adekvátnych zabezpečovacích prostriedkov (napr. blokácia prostriedkov v zodpovedajúcej výške na účte povinného) mohlo dôjsť k tomu, že povinný následne zmarí uspokojenie zvyšku nároku na úhradu trov exekúcie.*

*Na dôvažok sťažovateľ uvádza, že výkladom, aký uplatnil súd v Uznesení, by často dochádzalo aj k zásahu do majetkových práv štátu, nakoľko by mohlo dôjsť k zmareniu uspokojenia odmeny exekútora, z ktorej exekútor odvádza štátu DPH v príslušnej výške.*

*Na základe uvedeného sťažovateľ zastáva názor, že súd rozhodol o trovách exekúcie nesprávne, v rozpore s ustáleným výkladom predmetných ustanovení a zároveň všeobecne akceptovateľnou praxou exekučných úradov, čím neoprávnene zasiahol do jeho vlastníckeho práva garantovaného Čl. 20 ods. 1, ods. 5 Ústavy SR...»*

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

*„1. Základné práva sťažovateľa podľa Čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR a Čl. 20 ods. 1, ods. 5 Ústavy SR Uznesením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 05.10.2018, č. k. 8 Er/596/2017-105 porušené boli.*

2. *Ústavný súd Slovenskej republiky ruší Uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 05.10.2018, č. k. 8 Er/596/2017-105 a vec vracia Okresnému súdu Dunajská Streda na ďalšie konanie.*

3. *Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 325,42 EUR..., ktoré je porušovateľ povinný vyplatiť sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

## II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 20 ods. 5 ústavy iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných.

10. V súvislosti s namietaným porušením označených článkov ústavy uznesením okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak im túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

11. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

12. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad určených § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

13. V danom prípade sťažovateľ v petite sťažnosti napáda uznesenie okresného súdu v celosti, jeho sťažnostná argumentácia smeruje len voči tretiemu výroku uznesenia, ktorým bolo vyhovené námietkam povinného smerujúcim proti trovám sťažovateľa ako súdneho exekútora ním špecifikovaným v upovedomení o začatí exekúcie. Ústavný súd vo vzťahu k sťažnostnej argumentácii sťažovateľa poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, v ktorom okresný súd zdôraznil, že *„Úlohou súdneho exekútora... bude opätovne vyhotoviť vyčíslenie celkových predbežných trov exekúcie, a to v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku a Vyhlášky MS SR č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov. Tunajší súd však poukazuje aj na skutočnosť, že ak povinný nezaplatí súdnemu exekútorovi vymáhanú pohľadávku spolu s trovami exekúcie v primeranej lehote, súdny exekútor môže začať vymáhať svoje trovy, čo v konečnom dôsledku môže spôsobiť ich navýšenie v budúcnosti.“*. Z uvedeného, ako aj zo vzťahujúcej sa právnej úpravy Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 (ktorým sa namietané exekučné konanie začaté pred 31. marcom 2017 spravuje) vyplýva, že v príčinnej súvislosti s vyhovením námietkam povinného proti trovám exekúcie nezaniká nárok súdneho exekútora na vymáhanie jeho trov a má možnosť ich dodatočného vyčíslenia a vymáhania v prebiehajúcom exekučnom konaní (s možnosťou podrobenia tohto vyčíslenia opätovnému súdnemu prieskumu exekučným súdom). Uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách exekúcie nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci trov exekúcie, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

14. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, pokiaľ ide o jeho výrok o vyhovení námietkam povinného proti trovám exekúcie, pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

15. Podľa § 35 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

16. Z citovanej definície účastníkov exekučného konania vyplýva, že poverený súdny exekútor je účastníkom konania len vtedy, ak exekučný súd rozhoduje o trovách exekúcie. V danom prípade súdny exekútor je účastníkom konania, a teda je oprávnený podať sťažnosť, len pokiaľ ide o rozhodnutie okresného súdu týkajúce sa vzniku nároku na trovy exekúcie, ktorú bol poverený vykonať. Súdny exekútor je preto účastníkom konania len pre tento úsek konania. Pokiaľ sťažnosť sťažovateľa (v časti navrhovaného petitu) smeruje proti napadnutému uzneseniu okresného súdu ako celku (teda nielen proti jeho výroku o trovách exekúcie), v tejto časti sťažovateľ nie je účastníkom exekučného konania a ani osobou oprávnenou na podanie sťažnosti ústavnému súdu.

17. Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu nedostatku právomoci, a v časti, ktorá sa netýkala trov exekúcie, z dôvodu, že sťažnosť bola podaná zjavne neoprávnenou osobou (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

18. Pokiaľ ide o rozhodovanie týkajúce sa ostatných procesných návrhov sťažovateľa, ústavný súd sa nimi z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku bližšie nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. januára 2019